Polowo oja re sihin

Gbòùngbòùn

NO. 31 WED. JUNE 2 — TUES., JUNE 8, 1971. Price 3d

Owo ni a fi nwowo, Polowo oja re

18 JUN 1971

WAHALA BA AWON BALE

OFIN IJOBA KOLU OGORUN ILE

—OLU LALEYE

IDAAMU ati wahala ti bere si de ba awon bale ti nwon ti ko ile latai b-kita lati tele ilana ofin ijoba nipa ile kiko ni ilu Ibadan:

Lati ibere ose ti o koja yi ni awon osise ile ibi ise atunlolo ti bere si fun iru awon bawonyi ni iwe afojudi ati aibikita si ofin Ijoba Ipinle Iwo Orun:

O ti fere to bi ogorun awon iru ile bawonyi ti nwon ti le iru iwe wonyi mo lori esun afojudi ati aibikita ni pipa ofin ikole mo: Ogunlogo awon ile wonyi ni nwon ko ni iwe ilana ile ati ile, ti nwon si ko opolopo won s'ori ile ibiti o je e'wo lati ko won si paapa lori ile ijoba:

Opolopo ninu awon ile tabi ibusu kaja ti ofin aibikita yi kolu ni o wa ni adugbo Oke Foko; Adeoyo, Agbeni, Gege, Isale-Osi; Isale-Afa, Elekuro, Isale-Asaka; Oke-Ado ati beebe lo:

Ojo mleje pere ni ibi ile ise

(Wo oju ewe kejo)

Enia d'okuta

FUN enia ti o ponmle, paapa julo fun odindi Oba ilu ti o wo inu iho ile lo, ti o si di apata aiyeraiye, je ohun iyanu nla ti a ko gbo iru re ri:

"Omo Yeye o! Omo Yeye o Iba, Iba, Iba. K'iba se! Iba Akoda, iba Aseda; iba pele owo, iba pete ese: Iba ate lese ti ko hunrun de oju-gun:" Ohun ijuba si Akoda ati Aseda aiye" ni arabinrin, isale yi ki bo'nu ni iwaju okuta OROKE, eyiti awon enia ilu Osun-Ile se iranti re ni loolo yi: Wo oju ewe kefa fun aworan ati irohin:

Iwo Orun yio gbo'na f'awon adaluru —Rotimi

GOMINA Ologun Ipinle Iwo Orun; Ogagun 'Wole Ro'imi ti se ikilo wipe ijoba on ki yio gba eniken l'aye lati da rugudu sile larin ilu tabi lati ba alafia ilu je:

Nino oro re si apejopo awon oba alade, ijoye ati egbagbeje awon enia agbegbe Iha Ariwa Iwo Orun Osun ni Ogbomoso afin nla ilu Ogbomoso laipe yi, Ogagun Rotimi kesi gbogbo enia agbegbe na, pataki julo ilu Ogbomoso lati ko eti didi si ebe awon adaluru ti nwon ngbero lati ba alafia ilu je:

O kesi awon enia na lati fiyedenu dada, ki nwon si fi owo ti o to ati eyiti o ye fun awon oba alade ni agbegbe won:

Ogagun Rotimi se alaye siwaju si wipe ile inu ijoba on ni lati fi awon oba si ipo ola ati ipo owo, lati ja fun igbega ipo won larin ilu.

O ti to won leti wipe awon oba alade ni ipa pataki la'i ko ninu eto akoso ijoba titun o si kesi awon oba na lati yera fun ohunkohun ti yio ma aleebu tabi egbin ba ipo won

Lori eto yiyen oba titun s'ori oye Soun Ogbomoso; eyiti o sofo bayi; Ogagun Rotimi kedun wipe awon enia ilu na ni nwon fi owo ara won pa oba won ti nwon si roo l'oye lairo tele

O se alaye wipe iru iku esin eyiti Oba Olajide Olayode Keji ku ni odun keta sehin je ibanuje nla fun gbogbo enia pataki julo awon olufe ilu rere

IREPO ATI ISOKAN

Ogagun Rotimi so siwaju si wipe apere buburu gbaa ni eyi je ni ile Karo-o-jire

O kesi awon enia agbegbe na lati dekun iwa buburu yi, ki olukuluku si wa ni ifowosowopo pelu oba won

Ogagun Rotimi se afihan awon anfani pataki ti o wa ninu irepo ati isokan o si gba gbogbo enia niyanju lati lopase ilana rere, ki ijoba titun Ipinle yi le je irorun fun gbogbo wa

Ni ipari oro re, Ogagun Rotimi dupe pupo lowo awon enia na fun owo ife eyiti nwon fi gba on l'alejo s'arin won

Saju ninu iwe 'ikini-ku-abo' eyiti awon enia na fi gba Gomina l'alejo, nwon roo lati fi owo si iwe eto yiyan oba titun Nwon kesi ijoba lati pese anfani oni ero pelu ina monia-mona si awon ilu ati igberiko yika agbegbe won

Siwaju sii, nwon kesi Gomina ologun lati gba iwe abajade iwadi igbimo Ogbeni Ogundare lori asia ile Ogbomoso ati Oyo jade Nwon si roo pe ki o pese ile iwosan nla ti

(Wo oju ewe kejo)

OLOGBE OBA OLAYODE

PELU ijo ayo ati ariya nla ni awon ara Saki, ni agbegbe Ariwa Oyo fi gba Gomina Ipinle Iwo Orun, Ogagun Oluwole Rotimi l'alejo nigbati o be ilu na wo: Ogagun Rotimi ni o wa ni ipo keta lati owo osi aworan yi:

IDAMU BA ELERI, ELEJO NWORAN

"SEKE-soke lere d'adi" ni ile ejo ibile ori po keji Mapo Ibadan ni ojo Isegun ose ti o koja yi nigbati eleri kan bere si gbon pepepe, ti o si le daku sinu apoti eri ninu ile ejo yi.

Lesekese opo-opo iseju ti eleri na, Alufa Tijani Olayiwola ti bere si gbon pepepe ti ko si le soro mo, ni adajo ile ejo na ba pase pe ki okan ninu awon akoda sibe gbe aga fun un lati joko ninu apoti eri na, ki o si f'okan bale daradara ki o to maa ba eri re lo

ODUN MEJILA

Alufa Olayiwola, enia o wa jeri gbe Ogbeni Tijani Adegoke lori ejo ikosile ti iyawo re, Sidikatu Abake pe sibe jewo pe eisan ti kolu on teletele ki on to wa si ile ejo lori ejo ikosile na:

Saju eleyi, Sidikatu Abake ti to ile ejo yi lati tu igbeyawo olodun mejila ti o wa larin on pelu Ogbeni Adegoke ka lori esun iwa ika ati aini itoju to fun on:

Eiye Ẹga ati Awoko

— JOHN ỌPALẸYE

NI igba laelae, ẹiyẹ Ẹga ati ẹiyẹ Awoko jẹ ọrẹ korikosun. Bi ẹnyin ọmọde ko ba mọ awọn ẹiyẹ mejeji wọnyi, ẹ duro, ẹ o ti maa gbọ nipa wọn.

Eiye Awoko je eiye keke̩re ti Olorun fun ni ẹbun orin kiko, eyiti o je pe ko si e̩ye meji ti o lee baa f'ori gbari. Awoko a tile maa sin enia je ti o ba gbo ohun atun- ko si ohun ẹiyẹ kan nitiu igbo ti awoko ko [illegible] orin.

Eiye Ẹga ko soro pupọ ti pipa ariwo ti ko [illegible] lọ Awọn mejeji nṣe ọrẹ wọn [illegible] Awoko a maa fi ẹbun ọrẹ ati orin ti Olorun fun un yi gberaga l'oju ọrẹ rẹ (e̩'ye Ẹga) tiigba gbogbo lobẹẹ ti [illegible] ore ore ko fi gbaa mọ. So awọn agba l'o maa npa owe kan bayi pe: "Agba ti ko l'ese n'ile, a f'ogbon sinu. L'ojo kan ni ẹiyẹ Awoko fi igberaga re yi han fun ọrẹ re ti o si so fun un pe ko si ẹnikẹ o lee ko orin tabi sọrọ ju oun. Awoko lọ l'ori ile ẹiye

ỌJỌ MEJE

Eiye Ẹga fi [illegible] l'ojo na, o si so fun Awoko pe oun fe ore kan ti o lee pe eiye Awoko l'ayo [illegible] ati ore [illegible]

Ori Awoko gbona tobẹẹ, ti o fere gba ọrẹ re lefi, sugbon ogbon eiye Ẹga po loju o fun un ni suru o si so fun ọrẹ re pe l'ojo ti awọn mejeji yio ba koju nipa idije ọrọ yẹn ni eiye Ẹga yio to mọ ọrẹ oun ti yio baa fi iga-gbo-ga. Awọn ọrẹ mejeji wọnyi ti da ọjọ meje.

Ki ojo yi to pe, e̩'yẹ Ẹga ti wa odo ti o nṣan larin apata ti o maa npariwo gburugbu, ti o ba ti nṣan. Nigbati Ẹga ri eyiti ariwo re pọ daradara o pada s'ile Gẹgẹ bi ẹnyin ọmọde na ti mọ pe larin igbo ti o ba di daradara, ti o si tabi ni odo ti nṣan lọ ja. Eye Ẹga so fun ọrẹ re- eiye Awoko pe ọrẹ oun na ko yoju s'ita ba enia soro, sugbon ẹka re ko dake niwọnna, ti awọn ba de ile ore oun (Ẹga) ni tan- awọn yio duro l'etu ona re oun yio so fun un pe idije na ya.

EHANNA EṢIN

Awoko je eiye onigberaga ti o ni "ogbon ogun, ti ko ni aro ọle o'kan" Ọrọ nikan ni eiye awoko lee so ati orin, sugbon ogbon ijinle ko die fun. Ki a ma ba oro lo titi, ojo meje pe. Ẹga ati Awoko gbera, o di eti odo ti o nṣan larin apata ti o maa ndun gburugbu yi. Bi awọn ti fẹrẹ de ibe ni ariwo odo yi ti bo awọn mọle. kia ni eiye Ẹga ti bere si ki odo na ni mesan-mesan, ti o si nso pe oun ti mo tire bee, pe ọrẹ oun ko duro.

Bayi ni eiye Ẹga so fun Awoko pe bi ise ko ba pe si, a kii pe ise O ni, ibi a wi si a de yi o, ọrọ bẹrẹ. Eiye ẹgan na ba bere ti so ọrọ de ile, sugbon odo yi ko dake rara. Nigbati oro yi ba eiye Awoko lẹnu ni o bẹ nkorin bayi pe:

(Wo oju ewe keje)

ERE OṢUPA

— BAYỌ OGUNTADE

1 Kini a ge l'ori, ti a ge l'ese ti o so pe oun yio se oro ile baba oun o?
2 Kini ko l'ẹhin ẹ ko si ni, erigi ti o nrun orin ọpọlọ?
3 Kini igi dudu ti o koju s'igbo sokun o?
4 Kini odo kosopo ojude loogun bi enia ko ba bebe ko le mu omi nibe o?
5 Kini afoju alagbe-baiye kan ni anokun o ti rinan o?
6 Kini ko ki are ile ti ko ki are ona ti o ba won lọun?
7 Ologbon bimo o kọju ọrẹ, Aṣiwere bimo o lọju rẹ; sugbon ni ọrọ ti Ologbondoko bi tire, o lẹ sita o.
8 Oluko subu ọmọ ile eko ta wọ igbo.
9 Ologbondoko subu, ọmọ ọjọ re fo yọ
10 Orisa kan ọba l'ẹrun, enia ni igba ebo l'ojojumo

ITUMỌ

1 Igi gbẹgudu
2 Abẹ obinrin
3 Ibọn
4 Abẹ obinrin
5 Ilakọṣẹ tabi igbin
6 Eṣinsin
7 Ẹjẹ
8 Eyin ọpẹ
9 Eyin ọpẹ
10 Ọnà ọfun enia

BARIKA ỌJỌ IBI

T'egbe-t'ogbe ọmọde'kunrin Tayọ Lawore ni nwọn pese si ojule NWS 327 ni adugbo Inalende, Ibadan lati baa yọ ayọ ọjọ ibi re karun, eyiti o ko lẹsẹ lọlọ yi. Ọmọ alajọdun na ni o nwo aimu nworan yi. Ishin ti o si fi jije ati mimu re awọn ọrẹ ati ojulumọ loruṅ.

Barika re ọmọdebinrin Ọmọlara Awotunde ti adugbo Dr Famorisa, Nalende Ibadan, eni'ti o se ajọyọ ọjọ ibi re keji lẹsẹ lọlọ yi.

ỌMỌDE yi yọ ṣuu! O jo'ko regeje, o nreti awọn ẹlẹgbẹ re ti awọn ba yọ ayọ ọjọ ibi re karun eyiti o bẹ ni ọjọ ti a ya aworan yi. Adegboyega Onakọya-Adebanjọ; abeyi ṣamọdun o!

AWORAN PẸLU ALAYE

"BI ọmọ eni ba da k'a wi; ko pe fi y'eyin." eleyi ni eyi ọmọdebinrin yi lewa pupọ, ẹyin re [illegible]
Bi a ba wo aworan yi dada, a o ri akiyesi pe agu ati ẹla Olorun yọ lara arewa yi.
Ayaworan "Gboungboun" kan, Ogbeni Ole Eh'o-militan ti o ya aworan ọmọge yi lori si'i n'gba'ti a nse apejuwe ọmọde-binrin yi pupọ bi a ti dara ju ẹgbẹgbẹ awọn ẹlẹgbẹ re lọ.
Iwadi nipa ọmọde yi fihan wipe ọmọ ile ẹka giga kan ni lẹ. Oruko re? Omodan Justina ni. Gẹgẹ bi ilọlọ ti ọmọdebinrin na se fun ayaworan wa, a ki yio nọ ibugbe ati ile ẹkọ rẹ fun enia onkawe wa. pe'nki jolo, eerin ọmọ [illegible]

AKOJỌPỌ ỌRỌ IJINLẸ (20)

Lati ọwọ OLU ỌNAKOYA-ADEBANJỌ

1 Aja ko [illegible] ọjule meji.

Itumọ:-
Ko si bi enia ti le jafafa to ti o maa se ise eleyi re papo ṣeṣu tire.

Lilo rẹ:-
A nfi eyi kilo fun enia lati [illegible] A [illegible] l'ekan.

2 Obe ko dara l'ọrun [illegible] eleda, bee ni ni [illegible] ko le ba [illegible]

Itumọ:-
Bi obe ti [illegible] buburu ni orun omo enia, bee ni ni oti igi ti a [illegible]

Lilo rẹ:-
A nlo eyi lati fi [illegible] buburu kan.

3 Ohun mimu wa lẹhin: "O ku j'ẹdẹ-jẹdẹ re ana" ti o ki ni [illegible], ti ko kuro lẹnu ona yara.

Itumọ:-
Bi okunrin kan ba wa ki [illegible] ti oko re lo si ..., ti ko si kuro lọnu ona [illegible]

[illegible] ẹnu bee ni oro buburu kan nitiu ọkan rẹ ni.

Lilo rẹ:-
A nlo eyi ni ibawi eni ti a rii [illegible] re.

4 Ohun ti o nlari ni "ẹgun gbo odun"

Itumọ:-
Gbogbo [illegible] [illegible] ti enia [illegible] nlo [illegible]

Lilo rẹ:-
A fi eyi nkilọ fun enia lati yẹra ninu nkan anfani ti o wa ni ikawọ re lo, ntoripe "eiye ko pa si owo ẹtikan"

5 Ero inu eni ni a maa nso jade; a ki yan ana eni l'odi.

Itumọ:-
Dipo pe ki a wa fi inu ba enia o fi ọmọ re fun wa [illegible] ohun ti o [illegible] ni o ye ki a so jade!

Lilo rẹ:-
A nfi eyi kilo fun en'a lati ye yan odi kaka bee, ki a so ohun edun okan wa jade. Odi yiyan ko ye ọmọ enia.

6 Alaisa tabi a'lo omo rin ti ise ni "Be mi da ẹku wa, ki ng fun o l'omo re mu"

Itumọ:-
Enia ko ṣe ẹtọ re ni o maa nṣe iberi ohun ki a to bẹ elomiran tabi ọmọde ni lẹẹ

Lilo rẹ:-
A nlo eyi nigbati enia ko se ẹtọ ba ofe iranlọwọ lọwọ elomiran tabi enia o kefe si i.

7 Bi ọmọde ba nleri pe oun e'yele ni oun yio maa je nigbati oun ba dagba, nje oun eiyele yio ha jeki oun na dagba bi?

Itumọ:-
Bi enia ba nleri pe oun yio maa fi ipo ti o wa niwaju oun se ika fun elomiran, ni, awon eniti yio fi ipo na se [illegible] yio [illegible] fun un.

Lilo rẹ:-
Eyi je ikilo fun enia, lati ye se ileri ipalara fun elomiran; nitoripe eleda en'ti o fe palara ki yio fun oun na ni aye lati se ise buburu na.

8 Lati igba ti [illegible] owu iya agba, kini ohun ti o (dagbo) fi owu na ran?"

Itumọ:-
Lati igbati iṣowo'n ti [illegible] ẹnikeji re ni ole, kini ohun pataki ti o fi ere ole jija na se?

Lilo rẹ:-
A fi eyi nbu enia ase lu eniti ko fi ere ise (buburu) owo re se ohun tuntun lehin opolopo odun.

9 Eniti eeri, ti ni owo, elomiran ti yio fi sun na fa l'ara ni yio maa fi eju wa kiri.

Itumọ:-
Eniti iwa tabi ise re ti so di alabuku feren lati maa wa ona abuku fun elomiran

Lilo rẹ:-
A nfi eyi kilo fun enia, lati yera fun ahunkutuke en'a, nitori orun akoba.

10 K'a l'owo l'ori ko pe k'a l'ogbon ninu; k'a dagba-dagba ko pe ki a ni laakaye

Itumọ:-
A ko le fi ojo ori enia siro ogbon inu ati aro ori re.

Lilo rẹ:-
A nfi eyi bu alagba ti o huwa abuku tabi ti aplowre ti ọmọde paapa ko le hu.

AWỌN agbẹ kakiri ile Naijiria ati papa julọ, ni Ipinlẹ Iwọ Orun yio ni anfani ẹkunrẹrẹ laipẹ ọjọ, lati ya owo ti o tọjọ fun igba pipẹ lọwọ ile iṣẹ ifowopamọ ti "Standard Bank of West Africa" fun m'mu idagbasoke ba iṣẹ agbẹ ni orilẹ-ede yi.

[illegible]

Ile ifowopamọ pinnu iranlọwọ f'awọn agbẹ

Iwọ Orun ile aiye [illegible], Ọgbẹni C. P. Johnston, nigbati o [illegible]

[illegible]

IRANLỌWỌ

[illegible]

Ọti amupara fun awọn awakọ d'oran

ALHAJI BUSARI OYEWỌLE

Oyewọle jẹ oye Esa

ONIJO ran bi ikoko, awọn [illegible]

[illegible]

IJIYA tabi ṣeria ti o aiyọn nbẹ fun awọn ti o ba fi mu ọ'i amupara ti awọn ni nwa moto tabi ọkọ ilẹ ni iwakuwa [illegible] awọn [illegible] gbagbe ni orilẹ-ede yi.

Lati ọjọ kini oṣu yi eyini ana, ọjọ Iṣẹgun ni ofin [illegible] orilẹ-ede yi ti bẹrẹ. [illegible] "omuti yo gbagbe iṣẹ" yi wa moto tabi ọkọ ilẹ [illegible] ọdun meji jura.

Alaye [illegible] Ijọba Apapo orilẹ-ede yi [illegible] wiwa moto ni orilẹ-ede yi.

EWON ODUN MEJE

[illegible]

AWORAN oke yi nfi ọga Agba ni ile [illegible] (New Nigeria) Ijọba oke Ọya Ọgbẹni Adamu Ciroma han [illegible] ni ile itura (Premier Hotel) Ibadan

IJIYA NLA

IGBAKEJI [illegible]

[illegible]

GOMINA IWỌ ORUN KILỌ LORI F'AIYAWỌ

ALAṢẸ Ijọba Ologun Ipinlẹ Iwọ Orun, Ọgagun Ọluwọle Rotimi ti ṣe ikilọ fun awọn ẹnia agbegbe Egbado lati dẹkun iwa faiyawọ, tabi iwa kika awọn ọmọn ilu [illegible] ọgbọn ipinlẹ yi jade lọ si orilẹ-ede miran.

[illegible]

OGO ATI ALAFIA

[illegible]

IROHIN ṢOKI

Abeokuta

[illegible]

Eko

[illegible]

Ikare

[illegible]

Owo

[illegible]

Sagamu

[illegible]

Ikirun

[illegible]

Ondo

[illegible]

Ile - Ife

[illegible]

Ilesa

[illegible]

Ifetedo, Ife

[illegible]

Igboora

[illegible]

Jos

[illegible]

Borgu

[illegible]

Pota

[illegible]

★ KADARA RE LONI ★

ARIES (March 21 - April 20): Mu eanu ki o si ni Daradara ba awon enia fowosowopo, ki o si kiyesi ohun ti o nlo ni ayika re. Nipa sise eyi iwo yio ri ayo be re o lo.

TAURUS (April 21 - May 21): Ba awon enia ti nwon ni imo nipa aiye jiroro lori oro aje re, tabi awon ti nwon je ore imule re, ti nwon le fun o ni imoran nipa ona ti yio mu itesiwaju fun o ni ojo iwaju.

GEMINI (May 22 - June 21): O dabi enipe awon enia n'fe ti o bayi, sugbon ife gbigbona ni eleyi mase gbekele ire ife pajawiri yi papa julo lati odo awon ti nwon je ore imule re.

CANCER (June 22 - July 22): Mase yepa fun bukata ti o je tire, nitoripe iwo yio ri anfaani gba. Fiyesile oro lori ero okan re.

LEO (July 23 - August 23): O dabi enipe owo ko wole fun o ba bi ti atelufuwa ni toriti mase ma inakuna.

VIRGO (August 24 - September 23): Ri daju pe dogba ndogba ni e nse ise tabi anfani ohun kan ti iwo pelu awon enia kan fowosowopo da sile. Sugbon mase fi ikanju ru enu ti ko se fire nikan.

LIBRA (September 24 - October 23): Mase tele tabi gbekele imoran awon enia ko o ma bee jakule.

SCORPIO (October 24 - November 22): Se ara re giri ki o si foju sile daradara nitori jambe fun re ati ariyan awon ohun ipalara miran lati odo awon enia re.

SAGITTARIUS (November 23 - December 21): Mase fi ara re ewu aje l'asiko yi nitori jamba. Sora gidigidi l'ose yi.

CAPRICORN (December 22 - January 20): Mase fi ohun eto ile ti o ba je pani l'ara sete, ki o si kiyesi eyi ti o ba je elege daradara.

AQUARIUS (January 21 - February 18): Ewu mbe l'oju ona fun o. Ero okan re si le f'ori sanpon. Kiyesi ara re.

PISCES (February 19 - March 20): Gbero rere nipa ojo iwaju, o si dabi enipe iwo yio ri anfaani gba ti o ba fe se eyi.

AJOSE owo orile-ede yi pelu ile Scotland ko gbodo re ehin rara. Eyi ni o fa ipade ojojumeji kan laipe yi, eyiti asoju orile-ede yi ni ile Geesi, Ogbeni S. D. Kolo se pelu ajo alakoso owo ni ilu Glasgow Aworan oke yi nse afihan awon eniti o wa nibi ipade na. Ogbeni S D Kolo (eniketa lowo otun) mba igbakeji alaga ajo alakoso na. Ogbeni W A P Jack (enikeji lapa otun) soro.

ITE AKEWI

Lati owo Sobo Aro-bi-odu

ORE SISE

Iwa oore sise ni a o fi se agato loni
Lehin iwadi ti a se lodo awon agba
A ri pe gbogbo ore ti awon baba nla wa nsin
Ni nwon fi dandan le iwa oore sise
Baksasa ni nwon si lejnu mope wipe
Adamu nla ni opolopo iwa ni ade je oore
Tabi iwa ailesu ni mbe nu ba omo enia
Sugbon gege bi a ti so ni ore kete ti o koja
Pe omo araiye ko ritan dara dara
Eni je okan wun ohun ti a fi fi se apere
Nipa sise alke ohun ti o ri'ye l'ori si
Ati mimo re ohun ti ko lamo okan
Nje kini oore sise?
Ore ti a ta, tabi iwarawo mitan
Ti a se fun omo enia tabi omo eranko
Lati inu aanu, laisi reti ere rankan ni oore sise
A le bere wipe kini a ti ge le ri fi l'ore
Tabi ki a mo ni lorun laini sanu?
Ilowo fi ara bale ki o si gbo oro mi
Ni o ba nghe isaro fun omo re
Ti o fi ihe pon oju ti o si fi ona re oka
Ti o pe awon olola ati olowo gbogbo jo
Ti o fi owo ti o jogu pe awon oge ninu awon omde
Ti nwon fi jo s'ara lehin e awon je ti nwon si ti mu tan
Ti olukuluku si be ron lo
Iowo mase so pe oore sise ni eyi je
Ki o tile je ka gbogbo won ti yio ki o ku inawo
Sugbon gbogbo won ni yio fi eseko re kun
Awon ti a o pe nigbati awon pelu ba nse eyon nafe eyi ti o se
O tile le pele pe, ni oju ka gun ni okan
Nitori won yio ti pe o si ibi eni ire
Ti yio w'aiye ni aiye kojo
Iwo yio lo nilori aiiye ko dara
Iwo na a si fe a si bba mu pelu
Ere re ni ey., iwo si ti gbaa
Ere ti o tun le jo ni be, a o ko o kun
Awon "Omo Jaiye-jaiye" ati "Omo Nawo-nawo"
Sugbon bi o ba je pe lehin ti iwo ti se ase
Nje ni o pe awon aalaka ati alaini jo
Ninu ileanu re fun ipo ti a to won si
Ti iwo pelu won jojo jeko ioo labiti kore
Ti e ni ile je, o e a ...
Aiye ... ni ... won yio je
Dajudaju ... re ni o po jolu
Ioni ... o lolu loni pe
Fi ... ohun ... topo
Iati ... o si si
Ko nipo oore sise rara
Nitori eyi ko ... wa rara
Endi o ta l'ore yio si fi si okan
Lati san pada re fun o lo'pe
Ni igba pupo ni a rile ari enia ni ode oni
Ti nwon nla enia o ni ju won l'ore
Awon a si pe ... omo yoo pelu
Koni a le mo eyi si
Iwa ti ko mu ogbon dani ni eyi
O tile fi ara jo were funo
Lati mas bo omo ina kai ga lo da si ibo
Enia o fa l'ore ... o mo daju pe
On ju o lo ni gbogbo ona
Yio gba wipe ... si ore na
Tabi oju rere ... iwo nwa
Lati ... lati maa ... alaini l'ore
Ni owo ... o ni ... lo ju lekye
Sugbon ... o maa daju ... ibe ni ... ode
Ohun ... nla ... o le
Lati ... tabi idile ... Bi o ... ko o ti le ... tabi idile olowo ... Ti ko yio ni ... alaini ko
Iba ... ti ... o ... irufe enia bayi
Nitori ehi ... idile re
Joki ... awon alaini ninu ... re de o
Nitori ... se ... l'oore pelu

(Wo oju ewe keji)

O ye ki a ye ara wa wipe ki ise nigbati awon alawo funfun de si ile wa ni a to bere ogun jija. Asa ogun jija ti wa lati ojo aiye awon babanla wa. Sugbon bi a ba bi wa, o ye ki a le so awon idi pataki ti awon baba wa se nja ogun ni ile Yoruba aiye atijo.

Lona kini awon Yoruba nlo si oju ogun lati le ri eru ko yalo si eru. Lona keji awon Yoruba njagun lati ara won lati gba awon ilelo ke keke ti o ba wa ni ayika won.

Nigbati awon alawo funfun de si ile wa ni nwon so asa ogun jija di ona kan pataki lati ko eru. Teletele, alejo ni awon fi mbo awon orisa. Sugbon nigbati asa ogun jija ti di ohun ti o fi di mule ni awon Yoruba ti nko ara won l'eru lati bo awon orisa won ati fun tita si ile Oke Okun.

Bi awon baba wa ba jegun eyi ti ... kan gbogbo awon ... abani ti o bo wa ni ile na bayi ni a ... ola tabi si afin, oja ni nwon yio se lulo patapata gege bi aseie ... awon ota.

OHUN ADAYEBA

Ni ... ti a ... yi ko si egbe omo ogun ... gege bi ti ode oni. Sugbon awon ... ye wa wipe onikaluku awon ijoye ni o ni awon ... ti a ko ni ise ogun jija. Iru awon enia wonyi ni a npe ni "ESO" ati gege bi ohun adayeba, omokunrin ... ti o ba ti di gende nlati lo si oju ogun ni ile Yoruba atijo Lagbaja ... ko si.

Labe awon ohun ti a ni l'asiko na, o je dandan fun awon ijoye ilu pataki-pataki lati lo si oju ogun. A o maa daruko iru awon ijoye wonyi nigbaju ninu iwadi yi.

Kini awon ohun ija ti a nlo lati jagun? Ki awon alawo funfun to ko awon ohun ija olowo iyebiye de si ile Yoruba ... awon ohun ija ni ... gege bi ofa ... ti pada fara lo ofa, sugbon ... dle ju ofa lo. Jomo dayi ni ida ti ko gun pupo, ida ati opolopo awon ... tun bara daada lati ...

AWON JAGUNJAGUN

Oba kii lo si oju ogun ati wipe bi oba ba nfun lo si oju ogun, a je wipe o ti lati ko awon ohun ikogun tabi bayi ... ogun na gbona gidigidi ni. Fun idi pataki yi gbogbo awon oba ile Yoruba ni o ni

OGUN JIJA NI AIYE ATIJO

KEKERE-AWO

awon asoju fun ogun jija. Awon na ni a si mo gege bi jagunjagun ilu. Ona meji pataki ni a pin awon ijoye ologun wonyi si; Bi a ti ni awon agba ologun bee gege ni a ni awon omode egbe ologun.

AWON AGBA LOGUN

Balogun: Ijoye yi ni olori fun awon jagunjagun l'agba ati l'ewe. Gege bi oruko re (Bale-ogun) on ni alakoso fun gbogbo awon omo ogun. O le se ohun ti o ba fe nipa ogun jija. On paapa ni awon ijoye miran ti a npe Otun ati Osi Balogun. Awon wonyi ni o mb'oju to apa otun ati apa osi l'oju ogun. Ijoye ilu ni awon meyeji wonyi tun je.

AWON OMODE OLOGUN

Lehin awon meteji yi gege bi ipo si Balogun wa, o tun ni awon ijoye ologun miran bi Ekerin, Ekarun ati Ekefa Balogun. Ipo Agbe wa larin awon otun ati osi gege bi ijoye ologun. Pataki ti ipo Asipa lati agba ologun.

Gege bi Balogun se wa fun awon agba ologun bee gege ni Seriki wa fun awon egbe omode ologun. Seriki paapa tun ni awon Otun ati Osi l'e. Lehin awon wonyi ni ipo tun kan awon ologun miran gege bi asiwaju, Sarumi, eniti a mo ni olori awon agesinja. On na ni awon Otun, Osi Ekerin, Ekarun ati Ekefa tire loto.

Pelu awon oloye larin awon agba ologun, a tun le daruko awon oloye ologun bale ilu gege bi Otun Bale, Osi Bale, Ekerin, Ekarun ati Ekefa Bale ilu. Awon oloye wonyi ni o nse asoju fun Bale ni oju ogun. Oba ilu maa nyan iru awon enia wonyi larin awon agba ilu ti o ni ori won pe l'ori ile aiye, ti nwon si ni imo a'a ti ri lonolono.

Lehin awon omo Sarumi awon tun kan awon oloye ti a daruko wonyi larin awon omode ologun. Awon na ni Are-ago ... ati Are-Ona ilu ... ti o tun ka ove Are-agoro si ati wipe ... ti a ba fi le ... ni anfani lati wa ninu ipade igbimo ilu ... ti nwon re ... ba si n'ile. Gbogbo ... ilu ni o ni ... Ove Amuleba-leebe fun awon oloye ...

ki-pataki ... ni a ... eleyi ... Bale paapa gbodo ni awon omo ehin ilee.

Oye Ajiya je oye ti je ... ti a nfun enia larin ilu ki a to ri onidran fun ... larin igbimo. On na ni ba lo si oju ogun.

Bawo ni ogun se mbere? Oba ni o ni ase ogun jija. Gege bi asa, ilu ti o ba setan lati jagun ni yio ranse si awon ilu ti o ba fe kolu lati bere awon nkan ti o ba fe. Bi iru ilu bee ba ko lati fi awon nkan na sile, a je wipe awon paapa nwa iyonu. Bi won ba fi ohun ti ilu nla na nfe fun, a je wipe nwon ti gba lati maa sin awon ara ilu nla na. Eleyi maa nje ohun ti o soro fun awon Yoruba lati se nitori pe nwon kii fe so ara won d'eru bi ko ba le tan patapata.

IPADE IGBIMO

Lehin ti ilu kan ba ti ko fun ekeji lati se ohun ti o nfe, dandan ni ki ogun sele. Bi awon ilu mejeji ba si ti pinnu lati yawo ija ni onikaluku yio pe igbimo ilu jo. Ile oba ni awon ti nse ilu ipade yi. Balogun ni yio si dide lati ba awon ara ilu soro. On na ni gbe "opagun" ati wipe ojo ti Balogun ba ti jade kuro l'ile ilu na ni ogun jija bere.

Operun ni nwon fi nghe opagun si, o si maa ngun ni ese bata merin. Opolopo ogun ni a nko si opa na l'ara. Fun awo ni o si ngbe. A gbo wipe lati Ile-Ife ni awon ti nlo gbee wa nibiti a fi ti si ni idi opa Oranyan.

Ki won to gbe opa yi, nwon gbodo da ebo fun orisa Oranyan. Odidi etula ni nwon fi npa etutu pelu opolopo ebo. Eje etula yi ni awon olori ogun yio fi pa idi won fara. Bakanna gbogbo awon omo ogun gbodo gbiyanju lati fi owo kan eje yi ki nwon si fi ra owo won fun isegun.

ORANYAN

Oku enia ti a fi rubo yi ko gbodo fun ki Balogun to jade kuro ni ilu, a ko si gbodo gbe kuro larin ita gbangba. Awon iye-l'orisa ni o nfun joko ti oku na, ki won maa loju re fun odidi ojo meje. Nitori idi pataki yi ni nwon kii se bo Oranyan bi ko ba se wipe nwon ti mura tan lati jagun. Awon enia ka iru enia a ba ti rubo ni iru asiko yi si enia ola, won a si maa gbadura ki omiiran tele pada wa si ile aiye gege bi omo Otun bi afin ilu na.

Kini o nsele bi oju ogun? Bi Balogun enu a mo ni Ibalogun ba ti gbe opagun re jade ni ilu gbogbo enia ti gba wipe kosi ilepa w'ehin mo rara. Awon olori ogun gbogbo pelu awon eso, onikaluku pelu ihamora ire yio to jade ni owo—o—wo. Ofa yio maa pe ofu ranse, jomo ati ogbo ko si n'iye. Ipade di oju ogun.

Ki ise wipe onikaluku a maa rin tabi ja ni akoko ati igba ti o ba fe eto mbe fun gbogbo igbese awon olori ati eso ni oju ogun. Asiwaju ni o nlati wa ni iwaju ogun, lehin eyi ni o kan awon Bada Seriki nko? Ijoye yi ni opon sun kan pelu Otun, Osi ati awon omo ehin re gbogbo.

Egungun nla ni gbehin igbale, Balogun ni yio gbehin, on pelu Otun, Osi ati awon ologun re. O nlati maa fi iri ri ati oye dari igbese awon omo ologun.

Gege bi igbese kinni ni oju ogun, awon eso die lati odo asiwaju yio jade lo lati kolu awon ota, tabi wa ona lati mu won binu. Nwon a maa sare s'ehin-s'ehin tile awon ota yio fi kolu won gege bi ireti won. Bi awon die wonyi ba ti bere ija ni awon eso yoku pelu gbogbo awon Bada yio gbaruku mo won.

Balogun kii tete lowo ninu ogun jija bikose ki o maa wo igbese awon omo ogun, ki o si lo gbogbo oye ati imo ti o ni lati maa dari won. Woyi o bi ogun ba wa gbona tan

(Wo oju ewe keje)

Ikini ni ile Yoruba (2)

Lati owo: C. O. IDOWU

KO si eniti awon Yoruba ko le fi k'ki yesi. Iba je omode tabi agba, onile tabi alejo ati bebe. Ore'r'si awon Yoruba fi han kedere bi nwon ibowo-funra-eni se po to larin awon ile Karo-oojire.

Eyiyi ni apa keji ikini ni ile Yoruba, eyi, a bere si igbe jade lati ibere ose ti o koja

ALE
E ku ale o
Idahun: O!

KI A TO WOLE SUN
K'a sun 're o
Olorun ki O so wa
Olorun ki O mu ni ayaju

Olorun ki O fi owuro han ni
Ki a fi ire pade o
Idahun: Amin o
Aiidagbo kii d'ola
O di owuro o
Idahun: O!

AWAKO MOTO
Awa ye o
Wa maa lo wa maa bo

Eye ki fo k'o f'ori so'gi
E ko ni ri ija ogun o
Alo 're, abo 're o
Idahun: Amin ase o

AWAKO OJU OMI
E ku owa (wiwa)
Idahun: O.

Oko a refo o
Awa ye o
Idahun: Amin o

ONISOWO
A se jere aje a wo'gba (nigbati onisowo ba fe kuro n'ile)
Apamowo owo o

E o maa ra ojoo, e o maa ta owon o
Aje a mano
Aje maa dun o (nibi isaju)
Aje wa fi o
Idahun: Amin o
E ku oja (onisowo g'onisowo)
E ku oro aje
Idahun: O! e pe

GRENAGRENA (ONISE ONA)
E ku ise ona
Idahun: O
Ona yio wo oju o
Idahun: Amin e se pupo

AWON ODE
A de pa o
Idahun: Amin o
Areva ogun o
Idahun: O!
A de wo e, tabi owo a de o
Owo a ya o
A nana pa o
Ogun yio ba o l'ore o
Idahun: Amin o Ogun a gbe o

IRINKERINDO PẸLU ROTIMI

F'IJO t'erin ni awọn ara agbegbe Abẹokuta fi gba Ọgagun 'Wọle Rotimi l'alejo nigba'ti o se ibẹwo si ọla ilu agbegbe na laipẹ yi. N nu awọran ọke yi iwọ yio se akiyesi wipe ayọ 'abẹ'ara-'intin' ban l'ejo awọn ara inu rẹ.

Awọran ekini ọwọ osi nfi Ọgagun Rotimi han pẹlu awọn ìdodo ẹyẹ l'ọrun nigbati o nba ṣpejọpọ awọn Ọba Ijoye pẹlu awọn ẹniti ilu na soro. Die ninu awọn ẹgbagbẹjọ enia ti nwọn nf'ẹdu ki le si ọrọ Gomina ologun ni e ṣe nibi awọran arin.

Awọran ọke ọwọ ọtun nfi Ọba Samuel Gbadebo Keji Alake ilu Abẹokuta han nigbati o ngba Gomina l'alejo si afin re.

Awọran ọwọ osi yi nṣe apejuwe ayọ nla ti o han lojo Ọgagun Oluwọle Rotimi nigbati o ngba adodo ẹyẹ lọwọ ọmọdebinrin kan l'oruko awọn ọmọ ilu Abẹokuta.

Ninu awọran kẹji ọwọ ọtun yi awọn Oba alade pẹlu ijoye ilu ni ẹkun Egbado nki Ọgagun 'Wọle Rotimi "KU ABỌ" ni ilu Ilaro ti ise olu ilu agbegbe na. Pẹlu idunnu ni awọn ijoye na fi nkii.

Awọran keta ọwọ ọtun yi nṣe afihan awọn ọdọmọdebinrin ati obinrin ni ilu Abẹokuta gbogbo ti nwọn gbe fiko orin ayọ ti awọn si njo ijo ẹyẹ fun idalọla Gomina ologun ni asiko ibẹwo re si ilu na.

ORIRE igbega lẹnu iṣẹ fun G. O. Egbeṣakin, oludari ile iṣẹ Ajọ Onisowo (UTC) ti ẹka Ipinlẹ Iwọ Orun je idunnu fun awọn ọsiṣẹ ile iṣẹ na paapa julọ fun awọn alawọ dudu larin wọn.

Idunnu yi ti awọn osiṣẹ na tiṣe afihan re nigbati nwọn pe apejẹ nla kan fun idalọla Ọgbẹni Egbeṣakin, ẹniti o je ẹnikini larin awọn enia ile alawọ dudu ti yio bọ si oru ipo na.

Awọran isalẹ yi nṣe afihan die ninu awọn osiṣẹ ile iṣẹ Ajọ Onisowo ti ẹka Ibadan na, ti nwọn wa lati ba Oludari ile iṣẹ wọn yọ ayọ igbega.

IDAWỌ IDUNNU FUN IGBEGA

NINU awọran ọke yi, Ọga olu ẹṣẹ awọ ti ile iṣẹ [illegible] fun Ijọba Ipinlẹ Iwọ Oran, Ọgbẹni Peter Kayode (lọwọ ọtun) nti ọkọ nla tihun ti awọn ẹri ia agbegbe Ugboro ra ni ọgbẹ fa pọnun si agbami Ẹgbẹ Akanko ọjẹ omi (Ẹpẹ Boatyard Company) ti ilu Ẹpẹ ti o kan ọkọ oju omi nla na ti o ja ọgọfa awọn ẹrẹ bọ.

ỌKỌ AREFO

NI IRANTI OBA TI O PADA DI OKUTA

"EYI ara!" ni oro iyalenu nla ti o nso jade lati enu ogoro awon t'egbe-t'ogba, onile ati alejo ilu Otan-Ile, ni agbegbe Ijesa ni Ipinle Iwo Orun la pe yi nigbati awon fi oju ba apata eyiti Oba akoko ilu na Baba Otan eniti o le ile na da parada da apata d'po ki o je ala'si leh'n igbesi aiye re.

Baba Otan yi je okan ninu awon omo Oduduwa baba nla gbogbo omo Yoruba lati Ile-Ife. Nigbati oba nla yi di apata tan, awon enia ilu re fetan lati maa sa igo lo fun sabo ati gbala l'asiko ewu ati isoro paapa julo ni igba ogun ile Yoruba l'aye atijo.

Oniruru iregun ati aseyori ti awon enia Otan-Ile ti ri gba nibi apata ajeraiye yi mu ki nwon soo di asa alaiye-ba-iye lati maa bo 'Baba Otan' l'ododun lati oke giga ti boti apata nla yi wa. Asiko ayo ati ajoyo ododun yi ni nwon npe ni "Odun OROKE".

Idi re pataki na si ni eyi nigbati idunnu pelu ayo wole to awon enia ilu Otan-Ile fun ajoyo odun Oroke ni iranti en nla yi laipe yi.

BABA OTAN

Oniroh'n "Gboungboun" ri o lo si ibi ajodun na so wipe yungba-yungba ni gbogbo ilu na ndun, ti ilu ndun kikan-kikan l'otun l'osi lati iyaleta ojo na nigbati oba ilu na, Olotan Otan-Ile, Oba Olatunji Fagbemigun pelu awon ijoye re ati ogorо awon omo ilu na gon ori oke abami na lo, ti o to egbaarun iwon ese bata ni giga lati lo rubo fun Baba Otan ati lati dupe oore tabi tewo adura sii fun ohun gbogbo ti nwon ri gba lowo re lati odun ti o koja.

Ninu aworan owo otun yi, Alaiyeluwa Oba Olatunji Fagbemigun, Olotan ti Otan-Ile (eniti o mu irukere lowo) pelu awon ijoye ati awon enia re npadabo s'arin ilu lehinti nwon ti jumo lo si ojubo ni Oroke nibiti oba ti se oniruru etutu fun igbega ati alafia awon enia ilu re.

'LAWUMI GBE 'BOSE N'IYAWO

IDUNNU nla subu l'oyin fun Ogbeni Peter Adeleye ti ile ise Wonlewonle fun Ijoba Apapo pelu arabinrin re Iyafin Eunice Omolade Adeleye laipe yi, nigbati arakunrin won Ogagun Earnest Olawumi Adeleye ti ile ise ologun oko ofurufu gbe orekelewa Omidan Bosede Ajayi n'iyawo ni ile isin Ijo Olorun All Saints, ti ilu Iyin-Ekiti

Dajudaju, aworan ki ipuro. Bi a ba se akiyesi aworan oke yi dada a o ri wipe ayo abara-tintin han l'oju Ogbeni Peter Adeleye (lapa otun) pelu Iyafin Adeleye (lowo osi) nigbati nwon jumo nki Ogagun na pelu iyawo re titun 'ku orire'.

T'erin-t'erin ni Ogagun Adeleye fi nda Iyafin Omolade Adeleye lohun Iyawo titun papa nfi towot'owo ki egbon oko re.

"NI oruko awon elesin Musulumi ati gbogbo awon Ijesa, n'bi gbogbo, mo fi okuta ipile yi le'le fun itesiwaju oro eko ilosiwaju orile-ede yi ati ogo Olodumare!" Oro wonyi ni Owa Obokun ile Ijesa, Oba Adeniran Agunlejika nwi ninu aworan oke yi ni ibi ayeye ip'le ile eko giga ti Ijo Musulumi da sile.

OJOGBON GBOUNGBOUN

Nje asa aso ti awon omo binrin ode t'oni nwo, ti nwon npe ni 'MINI' dara? Aso won na kuru debi pe ti nkan ba bo lowo won, ati bere a di t'ipa-t'ipa. Obinrin miran a fere le maa ri pata ti o wo. Mo si gba pe iru asa bayi le mu ki okunrin miran se agbere lairo tele nitoripe awon obinrin wonyi ti polowo ara won funra won. O ha dara ki oju se mo idi iyawo oni'yawo bi? E jowo, e ba mi loye o.

Sabongari, Kano.
S. MUSITAPHA

Idahun:

Mo dupe pupo lowo iwo onibere yi. Asa aso ti awon omo wa nwo tabi ti nwon nro ti nwon npe ni 'MINI' je asa ti o buru pupo. Kini o fa iru asa bayi? Ti awon omo wa ba maa dahun nwon a ni oju lile ni; nitoripe aiye olaju ni nwon wa yi, sugbon ohun ti o fa l'oju temi ko ju ainitiju ati odaju lo. Oju ti nwon fi ro pe o ba ye ti wa fere fo debi pe nwon ko riran ri pe iru aso ti nwon nwo tabi ti nwon nro yi ko dara rara. Ti o ba ri obinrin miran a-ko-ti'oju-w'ehin ni aso ti yio ro tabi ti yio wo. Kini a ba le se si iru asa bayi? Emi iba be awon alufa wa ki won jowo ba wa maa fi oro we oro fun awon omo wa l'osoose ninu iwasu won. Ki Musulumi paapa maa se bakanna l'ojojo Jimo pe iru asa bayi ko dara, ati pe ko ba oju mu. Iba tun wa dun mo mi pupo ti awon Ijoba Ologun ba se iranwo fun wa nipa sise ofin ti yio mu ki awon omo wa da 'wo iru asa bayi duro, ki nwon si ba wa kan nipa pe ki irú asa bee wo'le. Iru aso ti awon omo wa nro tabi ti nwon nwo fere fi ohun nair ti Olorun fun won han. N'le eyi ba nse ohun si o dara bi? Asa ti ko dara ni o si ti wa to akoko lati mu kuro.

Ibere:

Mo je omo odun mokanlelogun. Mo si ti pari eko mi ni ile iwe giga (College) kan ki nlo wa si Oke Oya. Mo bere ise ni Oke Oya ni odun ti o koja (1970). Mo ni egbon kan ti o je wipe odo re ni mo ngbe, sugbon lati igbati mo ti bere si ni ore okunrin (boy-friend) ni egbon mi yi ti bere si gba gbogbo won lowo mi, ti o je pe oro didun ni o fi ngba won lowo mi. Nigba miran a ra aso a lo maa fi be won n'ile. O ti to okunrin meta ti nwon ti pinnu lati fe mi ti egbon mi yi ti gba gbogbo won. Nisisiyi, omokunrin kan tun bere si wa mi wa s'ile lenu ojo mela yi. Egbon mi tun ti bere si l'oju fas mora. E jowo kini mo le se fun iru egbon bayi, nitoripe o ti mu ki aiye paapa su mi. Nitoripe ko si eniti o ngbadura pe ki on le s'ile o. E jowo, e ran mi lowo ki iru egbon bayi ma so mi di eniti yio le s'ile o.

Kaduna
NIKE OLATUNDE

Idahun:

Ala ni-nkanse ni awon ti o je pe iwo ni nwon nwa wa lati fe sugbon ti nwon gba lati jeki egbon re maa re mo won. Asa ati alaniitiju ni egbon re paapa ko si ye ki eniti o ba fe ki igbesi aiye on dara maa taa gba. Kini se ti egbon re ko wa ore tire siwaju, ayafi eniti iwo ba fe fe. Eni melo ni egbon re yi tile fe fe. Ise kini egbon re nse? Ile oko ni o wa tabi o nda nikan gbe ni? Ti o ba je wipe ile oko l'o wa, ki ise iyawo atata. Ti o ba si je pe o nda nikan gbe ni, ki ise egbon ti o see wo awose re. Ki si ise egbon dara-dara. Nitorina iba dara ti o ba wa odo awon enia yin miran lati maa lo gbe, ki o kuro lodo egbon ti o ngb'oko mo ahuro re lowo nitoripe ti o ko ba kuro lodo re ko ni jeki o ri oko fe o.

Ibere:

Mo ni ife si omobinrin kan ti o je oniwasu oro Olorun, emi si je Soja. L'akoko o fi ti'je mi pe on se tan lati jeki a pari oro igbeyawo wa ko pe lehinna ni o tun wa so pe oro wa ko le bo si mo, nitoripe apania (soja) ni emi on si je onigbagbo. E jowo se o wa je pe Soja (Soldier) ko le ri ijoba Olorun wo bi? Tabi ki nfi ise na sile ni?

— 'A' Coy, 2nd BN NA
— Brigade, Jos
F. A: AKIN TAMPELA

Idahun:

Ise otije oolo re lo nse lonaeto Oro Olorun ti omobinrin oniwasu yi si nwasu re kiri so pe: "Ninu oogun oju wa ni awa yio maa je". Kini wa ni ese re nigbana nigbati o je wipe oro Olorun yi ni o tele nipa gbigba ise Soja. Gbigba ise Soja ki si se ese lodo Olorun. Ko si so pe ki o ma ri ijoba Olorun wo, ti o ba aise rere l'aiye. Omobinrin oniwasu yi kan nfi eyi ke'wo ni, ki ise eniti o ni nkan se nitorina, mu okan re kuro lodo re, ki o si wa iyawo tire siwaju. Ma titori obinrin ti ko ni nkan se fi ise sile o, ise ti o nse ki ise ise ese o.

ORE SISE

(Bere l'oju ewe kerin)

Ko si adugbo kan ti olowo po tobee
Ti a ko fi le ri awon talaka
Wa awon wonyi ri pelu ki o si s'aanu fun won
Lehin ti o ba ti ranti awon talaka ti o wa ninu ebi re
Ranti pe ko rorun fun omo Yoruba
Lati maa se agbe kiri loju titi
Ibanuje pupo ni o jasi fun won
Bi o tile je pe ise ni awon omo ipinle
Miran ka agbe gise kiri si
Se oore fun alaini ni ikoko
Ma si se jeki oju ki o tii
Lehin eyi ranti awon alaini ti nwon wa ni ile iwosan
Ninu aanu ta won l'ore pelu oyaya ati irele
Mase gbagbe awon omo ti ko ni iya ati baba
Be won wo ninu aanu se won l'oore pelu
Fi gbogbo agbara re ran awon alejo lowo
Pese fun aini won, ki o si tu won l'ara
Iwonyi ni oona ti a wa si ile aiye lati da
Bi o tile je pe ko rorun, sugbon a mo pe
Eniti nfi ekun funrugbin yio pada
T'erin-t'erin tun kore oko re.

OJO OJA ILE YORUBA

AWON OJA OJO META-META; MARUN MARUN, ATI OJO MEJO-MEJO

OJO'RU (WEDNESDAY) JUNE 2, 1971

EKO	Oyingbo, Oja-Oba, Aiyetoro (Epe), Oduja (Epe), Temipeju (Epe).
ABEOKUTA	Ajebo, Aiyetose, Asu Coker.
OYO	Isini, Ojo-Eko Olo, Fasola, Alaba, Adekanbi.
ILESA	Imesi-Ile, Ibodi, Oke-Bode
OSUN	Ero, Ilie, Kajola
IJEBU	Abigi, Aiyepe, Ajebo Fagbada, Sarepowo (Ijebu-Igbo) Imosan, Imodi, (Ijebu-Ode) Ajebandele, Ode-Omu, Iloti.
ONDO	Abigi, Agewele, Costain, Fagbo, Ile-Oluji.
IFE	Olode Gareji, Oyere, Aborisade, Asipa

OJO'BO (THURSDAY) JUNE 3, 1971

EKO	Ebute-Ero, Aboyaya, Araromi; Gbongbon (Ikeja), Pobo,
ABEOKUTA	Atan, Agbado, Babapupa, Ifidiwo, Mowe, Kobaje.
OYO	Ajegba, Bale-Agbe, Tokun,
IFE	Omifunfun, Ajebandele; Isoya, Ara.
OSUN	Iree, Iresi, Okuku,
IBADAN	Akinpelu, Akanran.
IJEBU	Agodo, Ajegunle, (Awa), Atan,
ONDO	Bale, Omotoso, Ore-Ifon.
ILESA	Olan-Ile, Iperindo, Owena, Ilase.

OJO ETI (FRIDAY) JUNE 4, 1971

EKO	Obun Eko, Obun-Oke, Mushin, Oduja (Epe), Baiyeku (Ikorodu).
ABEOKUTA	Abalabi, Adedotun, Owode,
IBADAN	Oje.
IJEBU	Agbadagbudu Ago-Iwoye, Atikori, Sarepowo (Ijebu-Igbo) Imosan, Imodi,
ONDO	Agbaje, Awo, Odo-Ore, Odigbo, Oro, Agbabu.
OSUN	Oba, Ara, Okdani,
ILESA	Esa-Oke, Ipetu-Ijesa. Mefoworade, Ogbagba, Toro, Yinmi.
EKITI	Efon-Alaye, Ido-Faboro, Ikole, Iddo Ajinare.

OJO ABAMETA (SATURDAY) JUNE 5, 1971

IBADAN	Ibuko.
OYO	Asipa, Iware; Ijawaya, Ifi-iroko, Egbejoda, Bapi.
ABEOKUTA	Ajegunle, Ajura, Egbejoda, Isaga-Orile,
OSUN	Ada, Otan Ijabe.
IJEBU	Akunrunun, Ala-Omu, Ibadepe.
ONDO	Ajue, Epe.
EKO	Agege, Akesan, Okesa-Ikeja, Pobo,
EKITI	Aisegba, Igede, Igbemo Imesi-Lasigidi.
AKOKO	Ikaramu Epinmi, Oba Akoko,

OJO AIKU (SUNDAY) JUNE 6, 1971

ILESA	Esa-Oke, Imesi-Ile, Ibodi, Oke-Bode.
ABEOKUTA	Ajebo, Aiyetoro, Asu; Coker; Ijoko; Imala, Iju, Iberekodo,
OSUN	Majeroku, Iwo (Igunle Oko Oju Irin), Odo-Oba.
IJEBU	Abigi, Aiyepe, Ajebo, Fagbada; Ife; Ilote, Itele, Oru, Sarepowo; Imosan; Imodi
AKURE	Apefon, Igbatoro, Ita-Ogbolu.
ONDO	d'Olorundurc, Ilekule.
EKO	Oyingbo, Ayobo, Oja-Oba, Sabo (Agbowa), Ikoga (Badagry)
IFE	Alabameta, Olode-Garoji, Eleta; Oyere, Aborisade, Ologbenla, Abiri, Amula, Asipa, Kajola, Itakogun (Ife).
EKITI	Aiyede, Ire, Isan, Itaji, Oke-Aiyedun Omuo

OJO AJE (MONDAY) JUNE 7, 1971

ABEOKUTA	Ofada,
OSUN	Iree, Iresi, Okuko, Oyan, Eko Ende, Oke-Osun, Egbeda, Osogbo, Ilobu, Iragberi, Ologun, Alajue, Ajawa, Arolu, Irpadu, Oguro, Iwata, Ilelgbo, Elerin, Ararouri, Ago Owu, Oluli (Olugugan), Bilalese, Obada (Ore-Omu).
IBADAN	Oyedeji, Egbeda, Olorunda, Apadi, Odo-sunnibare, Olvane; Ijaiye Orile-Ounlokuo; Elepo-poago, Olugo-Oko (Ibadan), Ibarapa, Tamidire, Osogun, Owode
IJEBU	Agodo, Ajegunle, (Awa), Atan; Imope Korede, Oballa (Owu); Obe-Ogogo, Odegbola, Omalogo, Akpata; Ilupe Igan (Remo),
ONDO	Alijere, Bagbe, Obolo, Oinolopo, Ore Ilon
AKURE	Apomu, Ijare, Owena, Ago-Abe,
OWO	Amurin, Ilon, Okeluse, Ose, Owan, Obagoto, Oloporopoto, Aninogija, Lamudu,
EKITI	Ado Agbado, Ilemoba, Erinjiyan, Erinmope, Ogbe-Ofon, Okemesi, Odo Ure, Igbara-Odo Oja-Oba (Emure), Ilgan Odo Aiyedun.
AKOKO	Akunnu, Deja, Erusu, Ifira, Irue Oka Agbe, Supare, Ugbe, Ise, Ikun (Akungba)
EKO	Ebute-Ero, Ilogbo (Badagry), Ijede Pobo

OJO ISEGUN (TUESDAY) JUNE 8, 1971

ILESA	Ijebu-Jesa, Ilagunmodo, Aiyeyeun, Osu, Igangan, Esa-Oke,
IFE	Moore, Ugbogbe, Toro, Yinmi.
	Iyan-Igwo-rogo, Ogbejoja, Idiako, Ipetu (Ijesa), Ilamarun.
OYO	Ugangbo, Igosa, Adifila, Koesa,
ABEOKUTA	Omada, Ita-Sisgi, (Abeokuta), Ajebala, Obalpon, Egooda, Idi-Eroa, Opeji, Mosunmoore Owu, Olla, Ojofunde, Isaga, Adeoyun,
EGBADO	Erose, Iseko, Ijoun, Igbogila, Ilara Ipaja, Obada, Oke-Osan, Owode Igbre Aiede, Irosaal,
OSUN	Olu Ara, Vitoani, Ogbaro, Odayiaka, Obada, Ikire-Ile, Tikemu, Ola, Ilegun, Isanlemin, Igbalye, Ajebandele, Ilora, Obadaku, Aiyekale, Iba,
IBADAN	Ariabagun
IJEBU	Agbodegbodu, Ago-Iwoye, Atikori; Ajegunle, Ilefun, Idowa, Ijesa-Ijebu, Imeripa, Odolewu, Akaka (Remo), Sarepowo, Imosan, Imodi, Ipara; Ogbodeje.
ONDO	Agbaje, Awo, Odo-Ore, Odigbo Oro, Igodan-Lisa, Igbatu,
OKITIPUPA	Ilmarike, Owagbe, Owode, Sobe,
OWO	Afo, Oda, Ofosu, Ogbese, Ero,
AKURE	
EKITI	Esure, Iyin, Efon Alaye, Erio, Ido Faboro, Iddo Ajinare, Iyin, Oba (Ekiti) Imesi (Ilemure), Ikole; Omuo,
AKOKO	Aliba (Akungba), Arigidi, Isua, Ipesi, Ogole,
EKO	Moegba, Ebute-Ikorodu, Lekki, Mosada, Imoto, Sabo, Odaja (Epe).

ALAYO LAPO

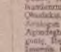

"ABIKU so alogun d'eke": eyi ni oruko ti a npe idije ere boolu Australia — ilu ibi ti awon egbe agbaboolu maa ti nsaba gba ayo meje, mefa tabi marun wo ile aletako won lalai ran eyo kan, ma ji sibi mesan pada.

Ilu ibi ti a ti maa nsaba r[illegible] ayo mejo, mesan tabi mewa pere ninu ogota ere idije [illegible]. Iru idije yi se mi ni "kaveti".

Ore mi kan ti mo so fun larin ose t'o koja yi pe afi enu o ba fe so owo re nu ni yio tele awon "alayo l'ewu funfun" kan [illegible] awon ngbe awon egbe ayo mesa kan kakiri igboro Ibadan (5-20, 23). Ore mi yi ko gba mi gbo, afi dandan [illegible] owo tabua si awon ayo mejo wonyi ti ore mi di [illegible] "eni nwa ifa, nwa ofo".

Ere idije ayo boolu Australia ko yee fi okan to, paapa ti [illegible] bere awon ere idije yi. Nitori idi eyi ni awon onkowe wa nilati maa soro nipa [illegible] owo gobo ta awon ayo wonyi: —

Iru eleyi gege bi ere idije awon ayo wonyi ba ti de idaji; nigbati agbara on kaluku awon yio ti han gedegbe ti yio si fun ni ni ifosona lati mo awon ayo ti o le dba omi (Draws), ayo agbele-pota (Homes) ati ayo morohun-mubo (Aways).

Nitori idi eyi ni emi "Alayo L'apo" se nfun nyin ni ifo-nisona ninu asobade mi ose [illegible] pataki lori awon ayo wonyi. Bi o tile je wipe a nfun nyin ni XXXBK; XX; X2; X1 ati 1X fun opolopo awon ayo wonyi, o gege ki ki o ri bee: o tun gege ki awon abajade ayo wonyi di "abiku" mowe lowo. —

"Oro papo [illegible]" nfi[illegible] e jeki a [illegible] awon baba wa ti [illegible] wipe: "Bi omode ba gbo'gbon ikiku, agbalagba yio wa ogbon ti a fi ndin oku abiku omo":

Awon ayo omi ose yi yio to bi metala si merinla, o si ye ki a [illegible] ninu awon ayo wonyi. E se ayewo awon ayo ti mo ba fun [illegible] xxxbk, xx ati x2 dasedare ni ose yi:

ASOBADE AYO KIKUN

Albona v Yallourn	1x
Austria v Prahran	1BK
Dandenong v Ringwood	x1
Frankston v Sunshine	xxxBK
Keilor v Spring Vale	1BK
Slavia v Makedonia	x
Ajax v Moreland	1
Albion R. v Brighton	1BK
Coburg v St. Albans	xxxBK
Hercules v Sandringham	x2
I. C. I. v Waverley	1BK
Richmond v Mooroolbark	2x
Athena v Olympic	xxxBK
Ballarat v St. Kilda	1x
Chelsea v Park Rangers	xx
Coco v Heidelberg	2x
Ferntree v Croydon	2BK
Triestina v Helvetic	x2
Bayswater v Moorabbin	1BK
Clayton v Monash	1x
Doncaster v Glenroy	2x
Eltham v Mornington	xxxBK
Rosebud v University	2x
South Yarra v Newport	1BK
Azzurri v Polonia	xx
Budapest v Cumberland	x1
Croatia v Hellas	2x
Elizabeth v Juventus	2x
Lion v Victoria	xx
Birkalla v Salisbury	1
Para Hills v Malta	2x
S. Adelaide v P. Adelaide	xxxBK
Taperoo v Beograd	2BK
Campbelltown v Windsor	1x
Sturt v Mitcham	x1
University v Flinders	1x
W. R. F. v Torrens	1BK
Woodville v W. Torrens	2x
Caledonian v Stirling	1BK
Croatia v Athens	1
Dalkeith v South Perth	1BK
Maccabi v Macedonia	x1
Medina v Cockburn	xxxBK
Queens Park v Rockingham	1x
University v Cottesloe	x2
Cubes v Eagles	xx
Croatia v Rapids	x1
Juventus v Olympia	1x
South Hobart v Metro	2x
Devonport v Rovers	xxxBK
Launceston U. v Ulverstone	1BK
Olympic v Launceston	1
S. Launceston v G. Town	2BK
Spartans v Northern	2BK
Auburn v Yugal	x2
Prague v South Coast	2
Apiamos v Concordia	xx
Sutherland v Guildford	1BK
Benlo v Roseby	1
Wesly v Marrickvill	2

AYO DURO GB'OWO

1	Frankston v Sunshine C.
	Chelsea v Pk. Rangers
	Sth. Adelaide v Pt. Adelaide
	Medina v Cockburn *
	Apiamos v Concordia

EBUN ALAYO L'APO

	Coburg v St. Albans
	Athena v Olympic
	Eltham v Mornington
	Medina v Cockburn
	Devonport v Rovers *

AROLE AYO (BANKERS)

1	Medina v Cockburn
2	Lion v Victoria

OGUN JIJA

(Bere l'oju ewe kerin)

papapata, Balogun na yio jewo oruko re pelu awon ota Oogun orisirisi gege bi ajeba, afeeri; okigbe ati awon miran ni awon enia maa mulo si oju ogun. Ise awon agesin-ja ni lati maa se akiiyesi lati mo ibiti agbara awon ota ku si ise won si tun ni lati mura sile fun ija ajasehin lati odo awon ota. Eso igi ati awon oje miran bi oka baba iyefun ni a maa nfun awon jagunjagun je l'oju ija.

Ohun ti o wopo l'oju ogun ni fun gbogbo awon olori ogun ati ijoye lati ja gege bi ipo won tabi ilana lati odo Balogun. Iru ilana ija yi ni a npe ni "Tawun". Sugbon bi Balogun paapa ba ku siwaju ija eleyi nikan ni wipe gbogbo awon omo ogun ni o gbodo waye ija. Iru ilana yi ni a npe ni ija-gbo-gbo:

AJASEGUN

Ni oju ogun kanna awon ijoye ologun Bale gege bi Otun ati Osi ki se ohun ti o nipon ju bee lo. Tiwon ni lati duro si ibudo ogun lati m'oju to awon ohun ija, ki won si maa se akojo awon omo ogun ti o ba ti ara pa. Bi Balogun ba le ja ajasegun, dandan ni ki o wo ile awon ota lo lati ti asia isegun kan n'ina ilu na.

Bi ogun ti wule ki o le to, opi meta ni Balogun gbodo ti jaa. Bi o ba segun ilu ti akoko yi yio pada s'ile lati jiye fun Bale. Sugbon bi ko ba le se bee, o di dandan ki a gbe oku Balogun pada s'ile fun Bale ilu.

Ona meji ti ko dogba ni mewe [illegible] awon ohun [illegible] ti awon ba ri ko si. Eyiti o po ju nibe ni ti Balogun. Ekeji ni o ni lati [illegible] ti o kere. Awon meji ko si gbodo [illegible] lati awon [illegible] gun won [illegible] ikogun na.

EIYE

(Bere l'oju ewe keji)

"Ore Ega je nwi temi
Ore Ega je nwi temi
Ore Ega je nwi temi" ati beebe lo.

Ore Ega je nwi temi yi ni Awoko ko l'orin titi ti oyi fi gbee. O o si daku ranghon-dan.

Nigbati o ya, o taji o si tuuba fun ore re eiye Ega, o si juba lodo Edumare pelu idoro ida-riji ese re lodo Olorun. O so pe l'ododo ko si eniti o ga ju endeji lo afi eniti Olorun ba upon le.

Enyin omode, igberaga nii ko ba enia, igberaga dabi ebenma epon ti maa da olowo re nigba gbogbo" E jeki irele wa l'on okan oyin nigba gbogbo. Igberaga ko ye omo enia. Enia o ba re ara re sile ni Olorun yio gbega, ti awon enia yio si maa bu ola fun pelu. E maro si eko ayin o enyin omode.

A DUPE lowo Olorun pe ojo ti o ti salu ro tele-tele fun ose bi melo kan ti bere si ro bayi, gbogbo awon ohun ogbin asiko ojo si ti bere si parada daradara nisisiyi: papa julo, agbado. Nitori idi eyi, a kesi enyin agbe lati tele imoran ti awon onimo ijinle ibi ise ogbin ati ohun alumoni ile ba fun nyin.

IMORAN FUN AWON AGBE

ITOJU AGBADO

Imoran yi a mu wa fun enyin agbe l'ose yi nipa agbado se pataki pupo, bi enyin agbe ba fe ki agbado nyin y'omo booku-booku.

Bayi o ye ki awon agbado ti ga to lati mu enia d'urun, sibi ki omiran ti maa yo irukere. Nitori na, ro oko agbado re lekan si l'asiko yi ki awon agbado to gbe omo pon, ki awegun alafie ba le fe si won l'ara.

AWON KOKORO

Riro oko agbado re l'asiko yi yio jeki agbado re y'omo daradara. Awon eso e [illegible] ba agbado do onje re nwon si le pa ku patapata papa julo nipa fifa awon kokoro ti o [illegible] nwon l'ose.

Sugbon o ye ki agbe sora ni gbati awon ba nroko yi lati ri pe won ko gbe ile ju bi o ti ye lo nitori eyi le se akoba fun gbongbo agbado re. Bi agbado re ba ti yo irukere tan maa ro oko agbado re mo.

AHERE FUN IKORE

Bi agbado re ba gbo, o ye ki o je ero melo kan wo, ki o le mo bi o ti gbo daradara to. Jeki agbado re gbe daradara ki o to se ikore re kuro ninu oko.

Bi o ba ti fi se agbado re ni'omo, ko ye ki enyin agbe jinna si oko nyin lati le maa le awon eiye ti awon yio fe ba omo ti agbado re ba yo je.

Se akopon lati ko ahere fun ikore omo agbado re si. Toju ahere yi daradara ki awon ekute ma ba le wo inu re lati je agbado re.

Fun anfani enyin agbe ti e ngbin gbaguda s'ori ebe l'a siko ti e gbin agbado, a gba nyin ni iyanju lati fun ke awon ila agbado nyin kuro patapata lehinti e ba ti kore agbado nyin, ki awon gbaguda nyin le dagba daradara.

Sugbon a fe lati se kilokilo fun iru enyin agbe bawonyi pe: "O soro lati fi okun kan pa eye meji lekkanoso", nitorina yio se nyin ni anfani pupo bi e ba le maa gbin kiki agbado lodo ki e si gbin gbaguda loto pelu.

Eyi se pataki pupo ki awon agbin nyin ba le ma eso wa daradara: "awon asangapo, ro da ise ori" gbin ire gbin kan soso s'oko ako kan. Aroko b'odun de o.

Gboungboun

NO. 31 WED. JUNE 2 — TUES. JUNE 8, 1971

BI ỌLỌṢA MEJI ṢE KU IKU ITIJU

ORI ọmọ enia to lọ bẹrẹbẹ, awọn si dabi ẹni ni papa idiko ofurufu Ilorin, olu ilu Ipinlẹ Kwara ni Ọjọ'Ibọ ti o kọja yi. Nibiti awọn ero ti lọ wo iran awọn igara ọlọṣa meji — Serikin Osadẹkọ ati Mbasiru Seidu ti nwọn gba ere iṣẹ buburu wọn nipa iku lati ọta ibọn awọn ọmọ ogun.

Ṣaju eyi, igbimọ idajọ lori awọn ẹniti a fi ẹsun ifipa ati ohun ija oloro jale ni Ipinlẹ Kwara ti da awọn arufin meji na l'ẹbi, o si ti da ẹjọ iku oro fun wọn.

Lati ẹsẹde agogo mẹwa owurọ ni awọn oluworan lati ori-rum ilu ni orilẹ-ede yi ti nwọ lọ sinu papa idikọ yi lati wo ibiti o nilwọn joko si ki nwọn le wo iran pataki yi, eyiti o jẹ akọkọ iru rẹ ni Ipinlẹ mẹfẹfa ni Oke Oya.

Awọn ero ko tilẹ dẹkun siwọ lọ sibẹ fun wakati kan gbako lẹhin awọn asebi wọnyi ti gba seria iku wọn.

Nigbati awọn ọlọpa ati awọn ọmọ ogun mu awọn ọdaran wọnyi de lati tẹ'ri gba iku wọn, pẹrẹpẹrẹ ni omije kikoro jade ni oju wọn. Ṣugbọn ohun ti o ya ni lẹnu nipe nu de oju iku "Olọrun ri ọkan mi pe emi ko ṣe iṣẹ ibi" ni nwọn nwi.

WO aworan alasopọ oke yi: Lọwọ ọtun, ọrọ iyanju ikẹhin fun awọn ọlọpa alibọn-jale. Serikin pẹlu Mbasiru lara igi wọn. Lọwọ osi, ọlọpa nṣe ayẹwo s'ara awọn oluworan.

Ni iọlọ yi ni Alaṣẹ Ijọba Ologun Ipinlẹ Kano Ọga Agba Olori Ọlọpa Audu Bako bẹ Ipinlẹ Kwara wo. Aworan yi nfi alejo nla na, lọwọ osi ninu ọkọ ayọkẹlẹ pẹlu Gomina ipinlẹ na, Ọgagun David Bamigboye han ninu ibẹwo wọn si ilu Ilọrin.

WAHALA DE BA AWỌN BALE

(Bẹrẹ lati oju ewe kini)

atunluto fun awọn onile wọnyi l'aye lati fi iwe ilana ilẹ ati ile ati iwe ẹri fun aṣẹ ibi ile iṣẹ atunluto wọn han fun ẹri idaniloju wipe a ti kọ awọn ile wọnyi ni ọna ti o ba ofin mu, bi bẹkọ, ijọba yio ṣe ẹlọ rẹ nipa wiwo awọn iru ile bawọnyi.

Ninu iwadi ti "Gboungboun" ṣe lori akitiyan ibi ile iṣẹ atunluto ni Ibadan, Adele Ọga agba ibi ile iṣẹ atunluto ti Ijọba Ipinlẹ Iwọ Oorun, Ogbẹni Oladẹjọ Adedẹpọ sọ pẹlu ibanujẹ wipe o jẹ ohun ẹdun ọkan on lati ri wipe ọgunlọgọ awọn enia ni ilu Ibadan ni ko bikita lati tẹle ofin ijọba nipa ile kikọ, bi o tilẹ jẹ pe Ijọba Ologun ipinlẹ yi ti fagile ofin ti o kọkọ ṣe ni kete lẹhin rogbodiyan awọn agbẹkọya ni osu kewa ọdun kẹta (1969): (Ni akoko yi ni ijọba ka awọn oṣiṣẹ ibi iṣẹ atunluto lọwọ kọ, lati dẹkun ṣiṣe ayẹwo awọn ilana ile kikọ, eyiti o ṣi fun ẹnikẹni l'ayo lati kọ ile rẹ gẹgẹ bi o ti wun.)

AJAKALẸ ARUN

Ogbẹni Oladẹjọ ṣe alaye siwaju si wipe ni oṣu keji ọdun yi ni ijọba kanna ti fagile ofin yi. Eleyi ni o si fi jẹ ọranyan fun olukuluku enia lati mas ya aworan ile ati ile iṣẹ ti o fẹ kọ fun ifọwọsi ibi ile iṣẹ atunluto ati ibi iṣẹ eto ilera.

Ọga agba yi wa kesi gbogbo awọn enia ipinlẹ yi, paapa awọn ara Ibadan, lati fi ajakalẹ arun onigbameji, eyiti Olọrun ba ni kapa rẹ n'ilẹ ni iọlọ yi ṣe arikọgbọn lati dẹkun nipa kikọ awọn ile ti o lee fa itankalẹ ajakalẹ arun ni adugbo wọn.

Ni ipari ọrọ rẹ, Ogbẹni Adedapọ rọ awọn ara Ibadan lati fi ọwọ sọ ọwọ pọ pẹlu awọn oṣiṣẹ ibi iṣẹ ile iṣẹ atunluto lori akitiyan Ijọba Ipinlẹ Iwọ Orun lati sọ ilu Ibadan di ilu ti o b'oju mu, gẹgẹ bi olu ilu ipinlẹ na; ti o si lẹwa gẹgẹ bi ilu ti o tobi julọ ni ilẹ Dudu orilẹ-ede Afrika.

AIJAFAFA ATI IJEKUJẸ

Ninu ọrọ tirẹ si oluwadi "Gboungboun", Ogbẹni E. M. Akinade, Ọga agba kan ni ibi ile iṣẹ atunluto ni Ibadan sọ t'ẹdun-t'ẹdun pe o jẹ ohun iyalẹnu fun on ati awọn oṣiṣẹ ini ile iṣẹ yi pe awọn olori kunkun enia kan ni ilu Ibadan ko fẹ tẹle ilana ofin ijọba nipa kikọ ọrigirigi ile ati ibuso itaja ni ọna ti ko ba ofin mu, ati paapa lona ti o tun fi jẹ ipalara fun emi ara wọn ati awọn elomiran.

O sọ pẹlu wipe ẹnikẹni ko ni ẹtọ mọ lati kọ ile tabi ibuso itaja kankan ni ilu Ibadan lailai gba aṣẹ ijọba. Nipa ọran iwa aijafafa ati ijekujẹ ti ọgunlọgọ awọn enia fi kan awọn oṣiṣẹ diẹ kan ni ibi ile iṣẹ yi, Ogbẹni Akinade rọ awọn enia ti iru ẹsun buburu yi ba yọ si lọwọ lati mu iru ẹsun ṣa wa si ibi iṣẹ oni: Awọn alakoso ibi iṣẹ na yio si ṣe ojuṣe wọn lati da sẹria ti o kun rẹrẹ fun iru awọn onijẹkujẹ oṣiṣẹ bẹẹ.

Ọpọlọpọ ninu awọn onile ti iwe afojudi tabi aibikita si ofin ijọba wọnyi ti de ọwọ wọn tabi ti nwọn si ti iwe akọsilẹ yi lara ile wọn ni nwọn ti ri iru iwe akọsilẹ yi lara ile wọn ni nwọn ti bẹrẹ sii sare s'oke-sodo kakiri; ọpọlọpọ sile tun lọ si ibi ile iṣẹ atunluto ni Oke-Ado; ṣugbọn o dabi ẹnipe "ẹpa ko ba b'oro mọ" nitoripe ofin ijọba ko ni ọwọ fun ẹnikẹni, afi ẹniti o ba paa mọ.

Fun iranti awọn onkawe wa, iwe irohin yi kigbe "JAMBA" s'ode lori ewu nlanla ti o wa lori kiko ile ni oju ọna molo, ti o si fi aworan ile kan han ni ọjọ kọkanlelogun oṣu kẹrin ọdun yi.

Awon obinrin nrunmu

ONJẸ DI GOOLU L'ỌJA

IBADAN: ti iṣe olu ilu ipinlẹ yi ati agbegbe rẹ ni arun 'iyan' le kọlu laipẹ ọjọ, ti ọwọn onjẹ eyiti o ti bẹrẹ ni ilu na fun nkan bi oṣu mẹlo kan ko ba da ọwọ duro.

Nitori ọwọn onjẹ yi, iwọn ibi onjẹ diẹ ni awọn onigowo fi si ori atẹ kakiri awọn ọja ni Ọja-Iba, Dugbẹ, Oke-Ado ati Ibukọ, ti nwọn si ti gba owo gọbọi lo l'ori bayi.

Iwadi kan ti onirohin "Gboungboun" ṣe fi o si fi aleyi han mu ki o han dajudaju wipe pupọ ninu awọn olutaja wọnyi ni nwọn ti ko igba wole nigbati iṣoro nla de fun wọn nipa rira awọn onjẹ wọnyi.

Ara awọn onjẹ ti o ti wọn lọpọlọpọ bayi ni gari, elubọ, epo pupa, ẹfọ, iṣu, ororo ẹran ati awọn bẹẹbẹ lọ. Eyi si ti mu ki pupọ ninu awọn oṣiṣẹ Alakowe ati awọn iyawo ile maa lọ si awọn ile itaja onjẹ lati ra onjẹ oyinbo alagolo ati awọn miran gẹgẹ bi ọna lati wa awọn onjẹ ti yio din inawo wọn ku ju onjẹ ilẹ wa lọ.

PỌNUN MỌKANLA

Iwadi na fihan wipe apo gari kan, eyiti nwọn nta ni nkan bi pọnun mẹrin abọ si pọnun marun ni o ti di pọnun mọkanla bayi. laisi ẹdinwo kan; eyiti iṣoro garawa kan rẹ jẹ pọnun kan. ṣile mẹrin si pọnun kan ṣile meje.

Garawa epo pupa, eyiti nwọn nta ni ṣile mẹdogun tẹlẹ ri ni o ti di pọnun kan ṣile meje bayi, bẹẹ na si ni garawa ororo kan ti di pọnun mẹta ṣile mẹta jafẹ bayi, yatọ si pọnun meji ṣile marun iye ti nwọn nta tẹlẹ.

Ẹran malu gan ti gbe owo gọbọi l'ori. Awọn ẹlẹran ti fi owo le ẹran wọn tobẹẹ gẹẹ ti o fi jẹ wipe ọpọ enia ni o ti nfi ẹja dipo ẹran jijẹ. Eleyi papaa tunbọ jẹki ẹja na tunbọ gbe owo l'ori, bẹẹ si ni owo adiẹ ko ṣee fi ẹnu sọ.

Ọkan ninu awọn olutaja na sọ fun onirohin "Gboungboun" ti ọrọ wa lẹnu wo lori idi rẹ ti ọwọn onjẹ fi pọ tobẹẹ, abilekọ kan, Sidikatu Ajani sọ wipe ọdọ awọn agbẹ ni okan ti wọn wa: "Ohun ti a ba si ra na ni a o ta"

O ni o le jẹ otitọ wipe awọn alagbata ti nwọn nra awọn onjẹ wọnyi lọwọ awọn agbẹ ti nwọn si nta fun awọn lee jẹ ọkan ninu awọn enia ti o mu ki onjẹ wọn wọn afọri wipe ere tabua ni nwọn nfẹ lati jẹ lori ohun ti nwọn ba ra lọwọ awọn agbẹ. O wa kesi igbimọ ajumọṣepọ ẹgbẹ agbẹ ni ipinlẹ yi lati ṣiwọ sisa onjẹ fun awọn olowo ajeji alagbata wọnyi.

Ṣugbọn agbẹ kan ni Abe Ajan, lọna Eko ti onirohin "Gboungboun" tun fi ọrọ wa lẹnu wo sọ idi mẹta ti onjẹ fi wọn ni ilu Ibadan.

ADALURU

(Bẹrẹ lati oju ewe kini)

fun si ilu Ejigbo fun anfani awọn ahalan

Lẹhin opin ibẹwo rẹ si agbegbe Osun, Ọgagun 'Wọla Rotimi ṣe ibẹwo si ilu Ọyọ ati agbegbe rẹ, nibiti o ti ba ipejọpọ awọn Ọba alade ijoye pẹlu ẹgbẹgbẹje enia sọrọ.

Ninu ọrọ rẹ si awọn enia ilu Ọyọ, Ọgagun Rotimi kan sara si wọn fun ẹmi aura ati ifẹ eyiti nwọn fi di ara wọn l'amure ni gbogbo igba. O kesi awọn enia na lati ni ẹmi iran-ara-ẹni lọwọ ki nwọn si ja fun igbega ati ilọsiwaju agbegbe wọn.

ETO IDAGBASOKE

O fi da gbogbo enia loju wipe eto idagbasoke ọlọdun mẹrin eyiti Ijọba on gbe kalẹ yio pese anfani ọgbọgba fun awọn enia agbegbe kọkan. O ṣe ileri pe on ki yio ṣe ojuṣaju ninu eto pinpin awọn anfani fun awọn enia.

Ọgagun Rotimi ṣe ikiloẹ pataki ti o wa ninu ajumọṣepọ, irẹpọ ati ifẹsọkan, o si pe gbogbo enia lati ni ibi wipe laiko jẹ wipe awọn enia lọwọ ilana rere wọnyi, iṣoro nla ni yio jẹ fun ijọba lati mu ileri rẹ ṣẹ.

OLOPA HU OKU ABAMI

OKU awọn enia meji kan ti awọn ku iku airotẹlẹ laipẹ yi ni agbegbe Ekiti ni awọn ọlọpa paṣẹ pe ki a hu sita bayi, ti awọn si ti bẹrẹ si ṣe iwadi lori iku ti o pa wọn pẹlu ọna ti nwọn gba ku.

Ọkan ninu awọn enia ati ti oruko rẹ njẹ Simeoni Alofẹ akọwe agba kan ni ile iṣẹ Ijọba Ibilẹ Ado-Ekiti ni awọn ọlọpa ilu Ado-Ekiti hu oku rẹ jade.

Ẹnikeji ti awọn ọlọpa fi oruko rẹ pamọ ni a gbọ wipe nwọn hu oku rẹ jade lẹhin ti awọn mọlẹbi rẹ ti sin si iboji.

Iwadi onirohin wa lati ẹnu awọn ọlọpa fi ye wa wipe idi abajọ ti awọn ọlọpa fi hu oku na ni wipe awọn mọlẹbi oku mejeji ko lati fi irohin iku awọn enia na to dokita ile iwosan leti. A gbọ gbọ pẹlu pe awọn ọlọpa ti bẹrẹ iwadi bayi lori iku ti o pa awọn enia na pẹlu ọna ti nwọn gba ku.

Ninu alaye ọkan ninu awọn mọlẹbi oloogbe na, o sọ wipe iyalẹnu nla ni o jẹ nigbati awọn ọlọpa wa hu oku ologbe Alofẹ jade. O sọ pẹlu wipe ologbe na bimu pe ara rẹ lẹhinti o mu majele kọrikọri. "Ṣugbọn iyalẹnu ni o jẹ fun wa nigbati awọn ọlọpa wa hu oku rẹ ti awọn si gbe lọ"

Iya arugbo kan ti o ṣe ẹpejuwe ara rẹ gẹgẹ bi iya ologbe keji ṣe alaye wipe igi nla kan ni o wo pa ọmọ on nigbati o mbọ lọna oko.

Printed and Published in Nigeria by the Sketch Publishing Co. Ltd., Ijebu Bye Pass, Ibadan: Telephone 23191 Editor: E. O OLOFIN, SWS/EIT College Crescent, Ibadan.